

อิทานิ ดสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ปรีณิพฺพานโต ปฏฺจาย เอกนวุติ สํวจุจฺจตุตฺร จตุสฺตาริกานิ เทวสํวจุจฺรสทฺสฺสานิ อติกฺกนฺตานิ ปจฺจุปฺปนฺนกาลวเสน เวสาขมาสสฺส สุริยคติยา เดวีสติมฺ ภินิ จนฺทคติยา วิสาขปุณฺณมียา ปณฺณรสี วารวเสน ปน รวิวารโ โหติ เอวํ ดสฺส ภควโต ปรีณิพฺพานา สาสนาयูกาลคณฺนา สลฺลกุเขตฺตพฺพาติ.

โดยพระคุณที่มีบริบูรณ์ในพระองค์ พร้อมทั้งพระธรรมและพระสงฆ์แล้ว มี สัทธาความเชื่อ ปสาทะความเลื่อมใส ตั้งใจชวนชวนแสวงหาเครื่องสักการะนำ มาบูชา ในปูชนียสถานนี้ก็ได้อธิ์ว่า ได้บำเพ็ญกุศล คือทำกุศลให้เกิดมีขึ้น เป็น ระยะๆ สืบเนื่องมาตั้งแต่เมื่อระลึกถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดยพระคุณ ก็เป็น บุญเป็นกุศลที่ทำให้จิตใจในพระคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น เพราะ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า และพระธรรมพระสงฆ์ด้วยพระคุณ ก็เป็นเหตุทำให้ใจให้ แ่ช่มชื่นผ่องใสเป็นบุญเป็นกุศล ไม่เหมือนการเดินทางไปเพื่อประกอบกิจอันยั่วให้ เกิด ราคะ โทสะ โมหะ ครั้นมาถึงปูชนียสถานที่ตั้งแห่งการบูชาตั้งนั้นแล้ว ก็ตั้งใจเข้ามาใกล้พระสัมมาสัมพุทธเจ้า และพระธรรมพระสงฆ์ด้วยใจ เมื่อ เป็นเช่นนั้นก็ทำให้ใจแ่ช่มชื่นผ่องใสเบิกบาน ด้วยยึดพระคุณของพระสัมมาสัม-

เมื่อตั้งใจฟังธรรมด้วยดี ก็เป็นเหตุให้ได้รับรู้ธรรมเป็นเครื่องกำจัดความ ไม่รู้ธรรมส่วนหนึ่ง, เมื่อรู้ธรรมแล้วตั้งใจพิจารณาเนื้อความให้เข้าใจเนื้อความ ของธรรมนั้น ก็เป็นเหตุให้กำจัดความไม่รู้เนื้อความของธรรม ต่อจากนั้นก็ เป็นเหตุให้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบอันเป็นธรรมานุสรธรรมปฏิบัติ จึงเป็นบุญเป็นกุศล ทุกประการ ด้วยประการฉะนี้.

เมื่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนแต่ตรัสรู้ยังเป็นพระโพธิสัตว์อยู่ ได้ทรง อาศัยผลที่ดีที่ชอบ ทำเหตุที่ดีที่ชอบให้เกิดผลดียิ่งขึ้นไป คือ พระองค์ตั้งใจเล่าเรียนความรู้ที่ยังไม่รู้ให้รู้ขึ้น เมื่อรู้แล้วถึงคราวจะปฏิบัติกิจการงาน ก็ทรง พิจารณาจับเหตุจับผล เลือกปฏิบัติเหตุที่ดีที่ชอบ เว้นเหตุที่ชั่วที่ผิด, จึงได้ทรง ประสพผลที่ดี ในการปกครอง ไม่มีข้อที่จะพึงครหาติเตียนได้, แม้ทรงได้รับคำ

รับยกย่อง ได้รับสรรเสริญอย่างนั้นอย่างนี้, แต่ไม่พิจารณาดูผลที่เกิดเพราะเหตุ เพราะฉะนั้น การปฏิบัติที่เป็นเหตุให้สำเร็จผล จึงไม่ตีสมความประสงค์ และ ก็ไปยกย่องกันแต่เพียงการปฏิบัติเหตุเท่านั้น ไม่ดูถึงผล ไม่พิจารณาถึงผล, พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก่อนแต่ตรัสรู้ ทรงปฏิบัติเหตุแล้วพิจารณาผลที่เกิดจาก เหตุ เมื่อทรงเห็นว่ายังไม่ดีไม่ชอบ ก็ทรงเปลี่ยนเหตุใหม่ ในที่สุดที่ท่านแสดง

ทำไมคนที่เกิดมาจึงต่างๆ กัน โดยชั้นที่นิยมก็เกิดในสกุลสูงบ้าง ปานกลาง บ้าง ต่ำบาง มีรูปพรรณสัณฐานดีบ้าง ปานกลางบ้าง เลวบ้าง ฉลาดบ้าง ปานกลางบ้าง โง่บ้าง มั่งคั่งบ้าง ปานกลางบ้าง ขัดสนบ้าง ถ้าจะเป็นเพราะ พระผู้สร้างพระผู้บันดาล สร้างขึ้นแล้ว บันดาลให้เป็นไป ทำไมจึงไม่ทรง บันดาลให้คนที่เกิดมาเสมอๆ เหมือนกันหมด จะได้ไม่ทุกข์ยากลำบาก. ทรง

ตระกูลสูง รูปพรรณสัณฐานงดงาม เฉลียวฉลาดมั่งคั่ง, แต่เมื่อยังมีชาติ ความ เกิด เป็นต้นแล้วก็ต้องมีรา ความเปลี่ยนแปลงชั่วคราวทรุดโทรม มีพยาธิ ความ เจ็บไข้ มีมรณะ ความแตกสลายเป็นธรรมดาไม่ล่วงพ้นไปได้ เมื่อทรงพิจารณา ด้วยพระปัญญอันชอบก็ทรงเห็นได้ว่า ภายที่่เกิดมาจะเป็นกายของคนอันสูงสุด เช่นพระเจ้าจักรพรรดิ ก็ต้องแก่ ต้องเจ็บ ต้องตาย ไม่ว่างเว้น หรือไม่รอดพ้น

ของไป ความรู้ จำเพาะตัวความรู้ล้วนๆ รู้ที่ไม่ไปยึดถืออะไร ความรู้เกิดเมื่อไร ก็บอกไม่ได้ ความรู้เจ็บหรือไม่ ก็บอกไม่ได้ว่า ความรู้เจ็บ ความรู้แก่หรือไม่ ก็บอกไม่ได้ว่า ความรู้แก่ ความรู้ตายหรือไม่ ก็บอกไม่ได้ว่า ความรู้ตาย เพราะฉะนั้น ลำพังแต่ความรู้ไม่ได้เกิด ไม่ได้แก่ ไม่ได้เจ็บ ไม่ได้ตาย แต่ บุคคลที่ต้องเกิด ต้องแก่ ต้องเจ็บ ต้องตาย ก็เพราะไปยึดภายที่ต้องเกิด ต้อง

วิชาขุขุาเทศนา กัณฑ์ที่ ๓
(กัณฑ์ศักราช - พุทธคุณ)
สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์
(สุจิตโต ม.ร.ว.ชื่น นกวงศ์ ป.เอก)
วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพมหานคร

พระธรรมเทศนาในโอกาสจิตกาลทางพระพุทธศาสนา
คณะธรรมยุต
จัดพิมพ์เผยแพร่

ศุภมัสดุ พระพุทธศาสนายุกาล จำเดิมแต่ปรีณิพพาน แห่งพระองค์ สมเด็จพระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น บัดนี้ล่วงแล้ว ๒๔๙๑ พรรษา ปัจจุบันสมัย โดยสุริยคติ พุทธศักราชมาส สุรทินที่ ๒๓ โดยจันทร์คติ ดิถีที่ ๑๕ ค่ำ เพ็ญเดือน ๖ อาทิตยวาร พระพุทธศาสนายุกาล นับจำเดิมแต่ ปรีณิพพานแห่งพระองค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น มีนัยอันจะพึงกำหนด

ทำจิตใจให้แจ่มชื่นผ่องใสเบิกบานปราศจาก ราคะ โทสะ โมหะ ไม่เหมือนการ ระลึกถึงอารมณ์อื่นๆ หรือเรื่องอื่นๆ ที่ทำให้เกิด ราคะ โทสะ โมหะ เพราะฉะนั้น จึงได้ชื่อว่า อนุสสทานุตตริยะ การตามระลึกถึงอย่างยังประการหนึ่ง เมื่อระลึก ถึงพระคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ตั้งใจชวนชวนแสวงหาเครื่อง สักการะมีดอกไม้ธูปเทียนเป็นต้น ก็ได้ชื่อว่าเป็นบุญเป็นกุศล เพราะการ

พุทธเจ้าเป็นหลักเป็นประธาน ไม่เหมือนกับเข้าไปใกล้อารมณ์ทั้งหลายที่ยั่วให้ เกิดราคะ โทสะ โมหะ ต่อแต่นั้น เมื่อตั้งใจฟังธรรมที่แสดงพระคุณของ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็เป็นเหตุให้ได้รับรู้ธรรมอันเนื่องมาจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นั้น เมื่อพิจารณาด้วยดีที่ใจ ก็จะเห็นได้ว่าไม่ประกอบด้วย ราคะ โทสะ โมหะ มีแต่จะทำให้แจ่มชื่นผ่องใสเบิกบาน ไม่เหมือนการฟังเสียงต่างๆ ที่ยั่วให้เกิด

เพราะฉะนั้น ในบัดนี้จักแสดงพระคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตาม สมควรแก่เวลา เพื่อให้เกิดสัทธาความเชื่อ ปสาทะความเลื่อมใสยิ่งขึ้นไป. พระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น แม้ทรงประกอบด้วยเหตุที่ดีที่ชอบซึ่งเรียกว่า **ปุพเพกตปุณฺณตา** ความเป็นผู้มีบุญที่ทำไว้ในเบื้องต้น จึงได้สำเร็จผลที่ดีที่ชอบ ที่เป็นที่ปรารถนามีอุปบัติในสกุลสูง มีรูปพรรณสัณฐานงาม มั่งคั่ง เฉลียวฉลาด

ท่านายไว้ว่า ถ้าพระองค์อยู่ครองสมบัติของผู้ครองเรือน จะได้เป็นพระเจ้า จักรพรรดิ พระราชาเอกในโลก ก็ไม่ทรงยินดีในผลอันนั้น ทรงหมายมั่นที่จะ แ่แสวงหาผลที่ดียิ่งขึ้นไปจนถึงให้พ้นจากความแก่ ความเจ็บ ความตาย เพราะฉะนั้น จึงได้ทรงมุ่งหมายแสวงหาทางปฏิบัติอันเป็นเหตุที่ทรงเห็นว่าดี ว่าชอบ, เมื่อทรงแสวงหาทางปฏิบัติที่เป็นส่วนเหตุ อันทรงเห็นว่าดีว่าชอบแล้ว

ไว้ก็คือ ทรงทำจิตใจให้สงบระงับตั้งมั่นไม่หวั่นไหว เพราะขัดสายไปรับอารมณ์ ต่างๆ จิตที่ตั้งมั่นไม่หวั่นไหว ก็มีรัศมีแจ่มใสรุ่งโรจน์ เหมือนดังเปลวไฟที่ไม่ ถูกลมพัด มีเปลวอันตรงก็มีรัศมีผ่องใสสว่าง สามารถจะน้อมไปส่องดูสิ่งของ ต่างๆ ให้เห็นได้ฉะนั้น, เมื่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนแต่ตรัสรู้ ทรงทำจิต ให้ตั้งมั่นไม่หวั่นไหวแล้ว ก็ทรงน้อมจิตที่ตั้งมั่นไม่หวั่นไวนั้นไปพิจารณา จึง

พิจารณาเห็นว่า เพราะตนเองนั้นแหละทำกรรม กรรมได้แก่กิจการงานที่บุคคล ทำ, ถ้าทำดีก็เรียกว่ากุศลกรรม ถ้าทำชั่ว ก็เรียกว่าอกุศลกรรม กรรมที่ท่านั้น ถ้าดีมาก ก็ให้ผลดีมาก ดีปานกลาง ก็ให้ผลดีปานกลาง ดีน้อย ก็ให้ผลดีน้อย ถ้ากรรมที่ทำชั่วมาก ก็ให้ผลชั่วมาก ที่เป็นปานกลาง ก็ให้ผลชั่วเป็นปานกลาง ที่ชั่วน้อย ก็ให้ผลชั่วน้อย เพราะฉะนั้น สัตว์หรือมนุษย์ที่่เกิดมาจึงมีต่างๆ กัน

ไปได้ ความไม่รู้ตามเป็นจริง เมื่อไปยึดถือกายเข้าไว้ ก็ติดอยู่กับกาย ความ ติดอยู่กับกายเป็นภพ ความยึดถือเป็นอุปาทาน เมื่อมีอุปาทาน ก็มีภพ เมื่อมี ภพ ก็มีชาติ เมื่อมีชาติ ก็มีชรา พยาธิ มรณะ เป็นต้นไป, ทรงพิจารณาเห็นตาม เป็นจริงเช่นนั้นแล้ว ความรู้จริงเห็นจริงนั้น ก็เป็นเหตุให้ปล่อยวางความยึดถือ ภายที่เป็นตัวทุกข์ ไม่มีทุกข์สมุทัย เหตุให้เกิดทุกข์เข้าไปครอบงำ ไปผูกพันอยู่

แก่ ต้องเจ็บ ต้องตาย จึงพลอย เกิด แก่ เจ็บ ตายกับกาย จึงเป็นคนหรือ เป็นสัตว์ ผู้ข้องอยู่ด้วยประการฉะนี้. พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงรู้ตามเป็นจริงซึ่งเรียกว่าวิชชา และหลุดพ้น จากความยึดถือเกี่ยวข้อง จึงไม่มีภพ ไม่มีชรา พยาธิ มรณะ นี้ชื่อว่าความ หลุดพ้นเป็นวิมุตติ, พระองค์เป็น วิมุตโต ผู้พ้นแล้วด้วยประการฉะนี้. นี่เป็น

นับ ด้วยประการฉะนี้. อนึ่ง วันนี้เป็นดิถีที่มีพระจันทร์เต็มดวง เสวยฤกษ์วิสาขะ อันตรงกับ วันประสูติ ตรัสรู้ และปรีณิพพานของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประจวบใน วันเดียวกัน. พุทธศาสนิกผู้นับถือพระพุทธศาสนา เมื่อระลึกถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ชวนชวนแสวงหาเครื่องสักการะ เพื่อนำมาบูชาพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และ พระธรรมพระสงฆ์นั้น ทำให้ใจแจ่มชื่นผ่องใสเบิกบาน ปราศจาก ราคะ โทสะ โมหะ ไม่เหมือนการประกอบกิจอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งเป็นที่ตั้งทำให้เกิดราคะ โทสะ โมหะ จึงได้ชื่อว่า เป็นบุญเป็นกุศล อีกประการหนึ่ง และเมื่อได้ตั้งใจ ดำเนินมาสู่ปูชนียสถานนี้ ในเวลาที่เดินทางมาก็ประกอบด้วยจิตอันดี นึกถึง

ราคะ โทสะ โมหะ เพราะฉะนั้น การระลึกถึงพระคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หรือระลึกถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดยพระคุณ ตั้งแต่ต้นมาจนถึงเข้ามานั่งเพื่อ ฟังธรรมเทศนา การแสดงธรรม จึงเป็นบุญเป็นกุศล เพราะทำให้ใจให้แจ่มชื่น ผ่องใสเบิกบานในส่วนตัวส่วนชอบ ไม่ยั่วให้เกิด ราคะ โทสะ โมหะด้วยประการ ฉะนี้.

เป็นต้น แต่ถึงเช่นนั้น พระองค์ก็ไม่ทรงหลงในสิ่งที่ดีที่ชอบที่ได้ประสพ, กลับ มาอาศัยผลที่ดีที่ชอบที่ทรงประสพนั้น ทำดีทำชอบให้เป็นเหตุที่ดี เพื่อผลที่ดี ให้ยิ่งขึ้นไป, ตรงกันข้ามกับผู้ที่ได้อาศัยเหตุที่ดีที่ชอบ ได้บรรลุผลที่ดีที่ชอบ อย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ก็หลงผลที่ดีที่ชอบนั้น กลับอาศัยผลที่ดีที่ชอบ ทำเหตุ ที่ชั่วให้เกิดขึ้นแก่ตัว ทำตัวให้เป็นคนเลว ทำผู้อื่นให้เดือดร้อน.

ทรงปฏิบัติไปจนถึงที่สุด ก็ทรงตรวจดูผลที่ได้ทรงประสพเพราะปฏิบัติเหตุนั้น, ครั้นทรงเห็นว่าผลที่ได้ประสพยังไม่ถึงที่สุด ก็ทรงเปลี่ยนเหตุที่จะพึงปฏิบัติ ไปใหม่ เพื่อให้ได้ผลที่สมประสงค์ นี่เป็นตัวอย่างที่ดีของบุคคลผู้มุ่งหมายผล ที่ดีอย่างใดอย่างหนึ่ง และได้ปฏิบัติเหตุไป ไม่เพียงแต่เลือกเหตุที่ปฏิบัติ เท่านั้นขึ้นอวดกันว่า ได้ประพฤติดีประพฤติชอบแล้วอย่างนั้นอย่างนี้ ควรได้

ได้รู้จริงเห็นจริง ความรู้จริงเห็นจริงนั้นตามที่ท่านแสดงไว้ก็คือรู้ว่า พระองค์นี้ ได้เกิดมาแล้วตั้งแต่ชาติที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ ที่ ๕ จนนับไม่ถ้วน ถึงปัจจุบัน ชาตินี้ นี่เป็นเหตุให้ไม่ยึดถือภายที่เกิดขึ้นชั่วคราวหนึ่งๆ แล้วก็สลายไป แล้วก็ เกิดขึ้นใหม่ แล้วก็สลายไป คงเป็นผู้รู้จักกายตามเป็นจริงอย่างหนึ่ง, ต่อแต่นั้น ก็ทรงพิจารณาเพื่อจะรู้ความเป็นไปต่างๆ กันของสัตว์ทั้งหลายว่า เพราะเหตุใด

นี่เป็นเหตุให้หายสงสัยในความเป็นไปต่างๆ ของคนที่เกิดมา ถ้าจะพิจารณา ดูตนเองในปัจจุบัน ก็สามารถจะเห็นได้ เพราะทุกๆ คนที่เกิดมาจนบัดนี้ ใน บางคราวก็ดี ในบางคราวก็ชั่ว เมื่อสืบสาวหาเหตุว่าดีเพราะอะไร ชั่วเพราะอะไร ก็จะเห็นได้ว่าดี เพราะทำเหตุดี ชั่ว เพราะทำเหตุชั่ว เป็นต่างๆ มาจนบัดนี้ แต่ เหตุนั้น ที่ให้ผลแม้จะเป็นเหตุที่ดีที่ชอบที่เป็นบุญเป็นกุศล ให้ผลให้เกิดใน

กับจิต จึงบรรลุถึงผล คือความหลุดพ้นจากความยึดถือ ไม่มีอุปาทาน, เมื่อ ไม่มีอุปาทาน ก็ไม่มีภพ เมื่อไม่มีภพ ก็ไม่มีชาติ เมื่อไม่มีชาติ ก็ไม่มีชรา พยาธิ มรณะ คงเป็นผู้รู้ตามเป็นจริง ผู้รู้ไม่ได้มีชาติ ไม่ได้มีชรา ไม่ได้มีพยาธิ ไม่ได้มี มรณะ นี่ตามที่ท่านแสดงไว้ แต่ถ้าจะพิจารณาดูตัวเราเองก็พอที่จะเห็นได้ เรา เองมีความรู้อยู่ในตัวด้วยกันทั้งนั้น ถ้าไม่เช่นนั้น ก็ไม่มีชน เป็นวัตถุหรือสิ่ง

พระคุณตามที่ท่านแสดงไว้ และเก็บมาพรรณนาโดยย่อ ถ้าเราพิจารณาดูตาม กระแสพระคุณที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงปฏิบัติมาโดยลำดับ และพิจารณา สอดดูที่ต้นว่า เป็นอย่างไร ก็จะพอสนับสนุนฐานได้แม้อย่างหายาๆ หรือพอเห็น ทางอันเป็นเหตุที่จะให้เกิดสัทธาความเชื่อ ปสาทะความเลื่อมใสในพระสัมมา สัมพุทธเจ้าโดยพระคุณ ด้วยประการฉะนี้.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงบรรลुวิชชาวิมุตติเป็นสัมมาสัมพุทโธตรัสรู้เองโดยชอบดังนี้แล้ว ถ้าจะทรงหวังวิมุตติสุข สุขที่เกิดจากความหลุดพ้นแล้ว ไม่ทรงพระเมตตากฤณา ไม่ทรงเที่ยวแสดงคำสั่งสอน คำสั่งสอนก็จะไม่ปรากฏแก่บุคคลผู้อื่น แต่เพราะพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ทรงหยุดเสวยวิมุตติสุข จำเพาะพระองค์ แต่ทรงพระกฤณา พระอุตสาหะเที่ยวแสดงคำสั่งสอน คำ

พระพุทธเจ้า

ขัดข้องจะมีเพราะอะไรเป็นเหตุ จะมีก็เพราะความแก้ ความแแก่จะแก้ได้ถูกต้องก็เพราะรู้จักแก้ นี่บุคคลสามารถจะพิจารณาดูที่คนให้เห็นได้ แต่ว่าพิจารณาทางที่เป็นไปในตัวเองซึ่งยังเป็นปุถุชนอยู่ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงบรรลุวิชชาวิมุตติแล้ว ไม่หยุดอยู่เสวยวิมุตติสุข ทรงพระกฤณาสงสารแก่คนอื่น ๆ ทั่วไป จึงทรงพระอุตสาหะ เที่ยวแสดงธรรมสั่งสอน คำสั่งสอนที่

พระพุทธเจ้า

ประกาศสังจธรรมด้วยภาษามคธ อันเรียกว่าภาษาบาลีในบัดนี้ ส่วนสังจธรรมนั้นไม่ใช่ภาษา แต่เป็นสภาพที่จริง เพราะฉะนั้น ผู้ปรารถนาจะรู้สังจธรรม ซึ่งมีในภาษาจึงจำเป็นต้องเรียนภาษาอันแสดงสังจธรรมนั้น เช่นคนไทยก็เรียนภาษาบาลี หรือเรียนภาษามคธ ซึ่งแสดงสังจธรรมแล้ว และนำสังจธรรมมาประกาศแสดงด้วยภาษาไทย เพื่อให้คนที่ไม่รู้จักภาษา ได้รู้จักสังจธรรมตาม

พระพุทธเจ้า

เมื่อบุคคลปฏิบัติตามย่อมประสพผลได้ด้วยตนเอง ดังพระพุทธภาษิตที่แสดงว่า **อภิญญา โข โส ภควา ธมฺมํ เทเสติ โน อนภิญญา** พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงธรรมเพื่อให้รู้ ไม่ทรงแสดงธรรมเพื่อไม่รู้ **สนิทานํ ธมฺมํ เทเสติ โน อนิทานํ** ทรงแสดงธรรม มีเหตุมีผล ไม่ทรงแสดงธรรมไร้เหตุไร้ผล **สปฺปภาฺฏิหาริยํ ธมฺมํ เทเสติ โน อปฺปภาฺฏิหาริยํ** ทรงแสดงธรรมมีปาฏิหาริย์

พระพุทธเจ้า

ประพฤติปฏิบัติเข้ามาพิจารณา เพราะฉะนั้น พระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงทรงแสดงสอนไว้ว่า ท่านจงพิจารณาตนด้วยตน จงสอบสวนตนด้วยตน เมื่อท่านมีสติควบคุมตนอยู่ ก็จะไม่เสื่อมจากสังจธรรม คือธรรมที่มีอยู่ ดังนี้. บุคคลเมื่อพิจารณาตนดู ดูแต่ลำพังตน ยังไม่ดูเหตุผลที่ตนประกอบ จะเห็นได้ว่า ไม่ใช่เป็นคนดี ไม่ใช่เป็นคนชั่ว แม้แต่เกิดในสกุลสูง กลาง ต่ำอย่างไร ทาง

พระพุทธเจ้า

เมื่อบุคคลพิจารณาตนในขั้นต้นจะเห็นว่า ยังไม่ใช่ดี ยังไม่ชั่ว แต่ที่ปรากฏว่า เป็นคนดีคนชั่ว แม้ตัวเองก็ปรากฏว่า เป็นคนดีคนชั่วได้ เมื่อเป็นเช่นนั้น ก็พิจารณาดูว่า ทำไมจึงเป็นคนดี ทำไมจึงเป็นคนชั่ว สืบสาวขึ้นไปก็จะเห็นได้ว่า เพราะทำดีจึงเป็นคนดี เพราะทำชั่วจึงเป็นคนชั่ว ตัวเองเคยเป็นคนดี ตัวเองเคยเป็นคนชั่วมาแล้ว แต่ไม่ดูก็ไม่รู้ ถ้าพิจารณาตัว สอบสวนดู

พระพุทธเจ้า

ปกครองตนอยู่ ควบคุมตนได้เช่นนี้ จะรู้จักสังจธรรมที่ตัวเองได้ตามความเป็นจริง นี่เป็นขั้นต้น ต่อไปเมื่อบุคคลปรารถนาจะรู้ให้อย่างขึ้นไป ก็พิจารณาดูว่า ในบัดนี้ตนมีจิตใจเป็นอย่างไร เมื่อตรวจดูจิตใจ ก็อาจจะเห็นได้ว่า จิตหรือใจตามธรรมดาย่อมพุ่งออกไปปรึรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ และธรรมคือเรื่องราว ถ้าไปประสพส่วนที่ชั่ว ที่เกลียด ไม่ชอบใจ ก็เกิดความยินร้าย

พระพุทธเจ้า

เดียวเช่นนี้ ก็ได้ชื่อว่า ประสพสังจธรรมอีกอันหนึ่ง เมื่อต้องการจะรู้ให้อย่างขึ้นไปก็ต้องอาศัยคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งทรงแสดงแนะนำไว้ แต่คำสั่งสอนที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงแสดงแนะนำอันเรียกชื่อว่า เหตุหรือมรรค หรือข้อปฏิบัตินั้น มีมากเพราะพระสัมมาสัมพุทธะ ทรงแสดงยกย่ายเพื่อให้เหมาะแก่จริตและอัธยาศัยของบุคคล ซึ่งจักแสดงในบัดนี้ ด้วยสติปฏฐาน ๔

พระพุทธเจ้า

เป็นอารมณ์ที่รู้ของผู้พิจารณา, น้อย่างหนึ่ง. ต่อแต่นั้นบุคคลอาจจะไปคิดจิตตามธรรมดาจิตยากที่บุคคลสามัญจะเห็นได้ จะเห็นได้ก็แต่จิตที่ประกอบด้วยอาการ มีอาการที่สื่อที่แสดง เหมือนดังคนที่เห็นคนอื่นเพียงแต่เห็นเป็นคนเท่านั้น ยังไม่รู้ว่าเขาเป็นคนดีคนชั่วอย่างไร เพราะยังไม่แสดงอาการ ต่อเมื่อแสดงอาการดี ก็รู้ได้ว่าเป็นคนดี เมื่อเขาแสดงอาการชั่ว ก็รู้ได้ว่าเขาเป็นคนชั่ว,

พระพุทธเจ้า

ให้พิจารณาธรรม ธรรมที่แสดงไว้ในสติปฏฐานแยกเป็น ๓ คือส่วนชั่ว ได้แก่ นีวรณ คือกามฉันท์ พยาบาท ถีนมิทธะ อุทธัจจกุกกุจจะ วิจิกิฉา ถ้าเกิดขึ้นที่จิต ก็ให้ดูให้รู้ว่ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดูไป นีวรณทั้ง ๕ เป็นธรรมที่ชั่ว ทนปัญญาที่ดูไม่ได้ก็จะสงบ, ต่อแต่นั้นก็จะเหลืออยู่แต่ขันธ์ ๕ และอายตนะ ๖ ซึ่งเป็นผลของเหตุเก่าอันมีขึ้น หรือมีอยู่ที่เป็นเหตุให้บุคคลคิด, ขันธ์ ๕ อายตนะ ๖

พระพุทธเจ้า

ผู้พิจารณาก็เป็นผู้พิจารณา แต่จะเห็นได้หรือจะรู้สึก็ได้ก็ด้วยบุคคลที่มีปัญญาปราณีตละเอียด ใช้ปัญญาที่ปราณีตละเอียดพิจารณา. นี่เป็นสังจธรรม ธรรมที่เป็นจริงอีกส่วนหนึ่ง ดังนี้ สังจธรรมที่เป็นส่วนหยาบก็ตาม กลางๆ ก็ตาม ละเอียดก็ตาม ก็ไม่ได้มีที่อื่นไกล มีที่บุคคลนั่นเอง ทั้งส่วนชั่วทั้งส่วนดี ตามพระบาลีที่แสดงไว้ ในพระพุทธภาษิตแสดงส่วนกุศลกับอกุศล แต่ในอภิธรรม

สั่งสอนจึงปรากฏมาจนถึงบัดนี้.

วิมุตติสุข สุขที่เกิดจากความหลุดพ้นนั้น ที่ปรากฏแก่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยากที่คนเราซึ่งยังเป็นปุถุชนอยู่จะรู้จะเห็นตามเป็นจริงได้ (หรือไม่รู้รสที่รู้จริง และหลุดพ้นนั้น) แต่มีทางสำหรับคนสามัญก็พอจะเห็นได้ คนที่มีความขัดข้องติดอยู่ในเรื่องอะไร ไม่หลุดพ้นไปได้ นี่เป็นความทุกข์ ความไม่

พระพุทธเจ้า

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงนั้น ก็ประกาศสังจธรรม ธรรมที่เป็นจริงนั้นแหละ แต่ธรรมที่เป็นจริงนั้นก็มีชั้นต่าง ๆ กัน ชั้นหยาบ ชั้นกลาง ชั้นละเอียด บุคคลที่ยังเป็นผู้มีปัญญาอันหยาบอยู่ ก็สามารถจะรู้แต่สังจธรรมที่เป็นส่วนหยาบ ต่อเมื่อมีปัญญละเอียดขึ้นไป จึงสามารถจะรู้สังจธรรมที่ละเอียดยิ่งขึ้นไปได้ แต่ถึงเช่นนั้นก็ยังไม่ถึงสูงสุด ต่อเมื่อมีปัญญละเอียดอย่างยิ่ง จึงจะได้

พระพุทธเจ้า

สามารถ ในชาติ ในภาษาอื่นๆ ก็เป็นเช่นเดียวกัน เมื่อเขาต้องการจะรู้สังจธรรม เขาก็ต้องเรียนภาษามคธ หรือภาษาบาลีอันเป็นที่บรรจุสังจธรรมนั้น ครั้นเรียนรู้ภาษาแล้ว ก็ค้นสังจธรรมที่มีในภาษานั้น ออกมาเผยแพร่ประกาศเปิดเผย แสดงด้วยภาษาของตน ๆ สังจธรรมจึงปรากฏไปในชนชาติภาษาต่างๆ กัน ปรากฏอยู่ในบัดนี้ ผู้มุ่งสังจธรรม ขวนขวายฟังหรืออ่าน ตั้งใจพิจารณาเนื่อ

พระพุทธเจ้า

คือผู้ปฏิบัติย่อมได้ประสพผลด้วยตน ไม่ต้องให้บุคคลผู้อื่นมาหยิบยืมยื่นให้ ไม่ทรงแสดงธรรมไม่มีปาฏิหาริย์ เมื่อเช่นนั้นแหละ ก็ยังแสดงให้ปรากฏที่บุคคลนั่นเอง ไม่ได้แสดงปรากฏที่อื่น ถ้าแสดงปรากฏที่อื่น นอกจากบุคคลออกไป บุคคลก็อาจจะไม่รู้จักสังจธรรมนั้นได้ แต่เพราะพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงประกาศสังจธรรม เพื่อให้รู้มีเหตุมีผลมีปาฏิหาริย์ ก็แสดงที่บุคคลนั่นเอง

พระพุทธเจ้า

พระพุทธศาสนาไม่ได้นิยมว่าเป็นดี เป็นชั่ว เพราะเลือกเอาไม่ได้ ถ้าเลือกได้ใครจะไม่เลือกเกิดในสกุลดี ไม่เลือกเอารูปพรณสัณฐานดี ไม่เลือกเอาความเลืยวลลาด ไม่เลือกเอามั่งคั่ง แต่ันเลือกไม่ได้ แต่ถึงเช่นนั้น ทางพระพุทธศาสนาก็ไม่ได้จัดไว้ว่าเป็นดีเป็นชั่ว ดังพระพุทธภาษิตว่า

พระพุทธเจ้า

ที่ตัว เทียบกับธรรมที่ดีที่ชอบ จะเห็นที่ตัวเองได้ตามเป็นจริง ตามเหตุและผล เมื่อเป็นเช่นนั้น ก็สมดังพระพุทธภาษิตว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงธรรมเพื่อให้รู้และมีเหตุมีผล เพราะทรงแสดงที่คนทุก ๆ คน พิจารณาจะรู้ได้ที่ตน ว่าเป็นอย่างไร เป็นคนดีหรือเป็นคนชั่ว ก็เพราะเหตุเพราะผล ดังนี้ ผลที่ได้ประสพเพราะประพฤติปฏิบัติ เหตุนี้มืทั้งผลชั่ว มีทั้งผลดี ควรจะจัดว่าเป็น

พระพุทธเจ้า

ถ้าไปประสพส่วนที่ชอบใจ ก็เกิดความยินดี ถ้าประสพส่วนที่ไม่พอจะให่ยินดี ยินร้าย ก็หลงไม่รู้ตามเป็นจริง เพราะปล่อยใจให้พุ่งออกไปปรึอารมณ์ เมื่อพิจารณาตามเช่นนี้แล้ว ู้ตามเป็นจริง นี่เป็นสังจธรรมอย่างหนึ่ง รู้เช่นนี้แล้ว ดูจิตหรือใจของตนที่เป็นไปอย่างไร หรือหาอารมณ์ที่ดีที่ชอบเข้ามาให้จัดตั้งไว้หรือตั้งอยู่ ให้สงบจิตไปตั้งอยู่ในอารมณ์ที่ดี ให้แน่วแน่มั่นคงไม่ฟุ้งซ่าน

พระพุทธเจ้า

คือเมื่อบุคคลยังยินดีติดอยู่ที่กายนั้น ยังหมกมุ่น ยังขวนขวาย ยังเกี่ยวข้องอยู่กับกาย พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงแนะนำให้ตั้งสติพิจารณากาย ตั้งต้นแต่พิจารณาดูกายที่มีลมหายใจเข้าออก จนถึงกายที่แตกสลาย เหลือแต่กระดูก และกระดูกผุ ผู้พิจารณาเป็นผู้พิจารณากาย เป็นส่วนกายเช่นนี้ได้ชื่อว่า พิจารณากายอย่างหนึ่ง ถ้ายังคิดเวทนาคือติดสุข เมื่อติดสุข ถึงคราวทุกข์ก็

พระพุทธเจ้า

จิตก็เป็นเช่นเดียวกัน เมื่อประกอบด้วยส่วนที่ชั่ว คือ รากะ หรือโลกะ โทสะ โมหะ ก็เป็นจิตชั่ว เมื่อปราศจากรากะ หรือโลกะ โทสะ โมหะ ก็เป็นจิตดี เช่นนี้เป็นต้น รวมความว่า จิตเป็นอย่างไร ก็ให้ดูให้รู้เช่นนั้นตามเป็นจริง, ผู้ดูก็เป็นผู้ดู เรื่องที่เข้ามาประกอบกับจิต ก็เป็นเรื่องที่เข้ามาประกอบกับจิต. ในที่นี้ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้ทรงแสดงแนะนำให้กำจัด รากะ หรือ

พระพุทธเจ้า

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ทรงแนะนำให้พิจารณารู้จักขันธ์ ๕ ให้รู้จักอายตนะ ๖ ว่าเป็นอย่างไร แล้วขันธ์ ๕ อายตนะ ๖ ให้เห็นตามเป็นจริง ให้เป็นผู้ดูไม่ใช่เป็นขันธ์ ๕ ไม่ใช่เป็นอายตนะ ๖ เมื่อเป็นผู้ดูอยู่ ขันธ์ ๕ ก็เป็นส่วนหนึ่ง อายตนะก็เป็นส่วนหนึ่ง ที่ดูหรือเป็นอารมณ์ที่จะฟังดู, เมื่อดูเช่นนั้นแล้ว จิตก็จะประกอบด้วยธรรมยิ่งขึ้นไป เหลือแต่กุศลธรรม ธรรมส่วนดีอันได้แก่

พระพุทธเจ้า

แสดงกุศล อกุศลและอัพยากตธรรม ธรรมที่ท่านไม่ยืนยันว่า เป็นกุศลหรืออกุศลอีกส่วนหนึ่ง แต่ถึงเช่นนั้นก็รวมที่บุคคลนั้นแหละไม่ใช่ที่อื่น เมื่อบุคคลพิจารณาธรรมด้วยสติระลึกได้ ด้วยปัญญา พิจารณาธรรม ประกอบด้วยวิริยะความบากบั่น ตั้งสติและปัญญาพิจารณาอยู่เช่นนั้น สังจธรรมก็จะปรากฏขึ้น แม้ชั่วครู่ชั่วยขณะก็เป็นสังจธรรมที่ปราณีต ที่ละเอียดยิ่งกว่าที่คิดเอานึกเอา

รู้จักที่จะแก้ความขัดข้อง แก้ความคิดให้หลุดพ้น เทียบด้วยวิชา เมื่อรู้จักทางที่จะแก้ความขัดข้องความคิด ความหลุดพ้นไปได้ และก็ได้ปฏิบัติกิจนั้นให้เกิดขึ้นให้เป็นไป ได้ผลหลุดพ้นจากความติดขัดหรือความขัดข้อง ก็สะดวกปลอดโปร่งใจ เบิกบานใจ เป็นสุขชั่วคราวที่หลุดพ้นนั้น และเมื่อยังไปติดขัดไม่ข้องอยู่ในสิ่งที่ไม่ดี ก็ยังไม่หลุดพ้นไปได้ ความหลุดพ้นจากความติดขัดหรือ

พระพุทธเจ้า

เห็นสังจธรรมอย่างสูงสุดได้ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงสังจธรรม ธรรมที่พระองค์ทรงแสดงจึงเรียกว่า ธรรมแสดงความจริง หรือแสดงสังจธรรม พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงสังจธรรมด้วยภาษาของชาวมคธ เพราะพระองค์ได้เกิดและได้ตรัสรู้และได้ประกาศสังจธรรม ในมัชฌิมประเทศ และมัชฌิมประเทศก็มีประเทศมคธเป็นใหญ่มีผู้คนมาก เพราะฉะนั้น จึงทรงแสดง

พระพุทธเจ้า

ความและปฏิบัติตามสามารถ อาจจะรู้จักสังจธรรมดีกว่า ผู้รู้ภาษาบาลีหรือภาษามคธ แต่ไม่สนใจในสังจธรรมเสียอีก มีปรากฏอยู่ในบัดนี้ เพราะฉะนั้น ผู้รู้จักสังจธรรม หรือรู้ธรรมแม้ในประเทศเรานี้ ที่ไม่รู้ภาษาบาลีก็มีเป็นอันมาก แต่ก็สามารถจะรู้จักธรรม หรือรู้จักสังจธรรมได้ เพราะอะไร? เพราะพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงประกาศสังจธรรม ก็แสดงประกาศเพื่อให้ผู้ฟังรู้ มีเหตุมีผล

พระพุทธเจ้า

ไม่ได้แสดงที่อื่น โดยนัยแห่งพระพุทธภาษิตที่แสดงแก่ โรหิตัสสเทพบุตร พระองค์ทรงบัญญัติธรรมกับบัญญัติที่บุคคลไม่ได้ทรงบัญญัติที่อื่น ดังนี้. ธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงเพื่อให้รู้ มีเหตุมีผลและมีปาฏิหาริย์นี้ได้แสดงที่บุคคล บุคคลจะรู้ได้ก็ต้องอาศัยบุคคลนั่นเอง รู้จักตนเองเสียก่อนว่า เป็นอย่างไร เมื่อรู้จักตนเองแล้ว ก็จะได้โน้มนำมาทั้งส่วนดี ส่วนชอบที่ตัว

พระพุทธเจ้า

น ขจุจา วสโล โหติ	น ขจุจา โหติ พุราหฺมโณ
กมุมนฺา วสโล โหติ	กมุมนฺา โหติ พุราหฺมโณ
บุคคลไม่ใช่เป็นคนดีที่เรียกว่า พราหฺมณเพราะชาติ	ไม่ใช่เป็นคนเลวเพราะชาติ
คนจะเป็นคนดีก็เพราะกรรม	คือกิจการงานที่ทำ
จะเป็นคนเลวก็เพราะกรรม	คือกิจการงานที่ทำ
	ดังนี้.

พระพุทธเจ้า

สปฺปภาฺฏิริยํ ได้ประสพด้วยตนเอง เพราะทำชั่วด้วยตน ก็ประสพผลชั่วด้วยตน ทำดีด้วยตน ก็ประสพผลดีด้วยตน ดังนี้ แต่ธรรมมีปาฏิหาริย์นี้ ท่านมักจะหมายเอาผลที่ดีที่ชอบ แต่ถ้าว่าโดยทั่วไปแล้ว ผลที่ชั่วที่ผิด ก็มีเกิดขึ้น เพราะเหตุที่ชั่วที่ผิด เหมือนดังผลที่ดีที่ชอบ ก็เกิดเพราะทำดีทำชอบอย่างเดียวกัน เมื่อทุกคนพิจารณาตนเอง สอบสวนตนเอง มีสติคุ้มครอง และ

พระพุทธเจ้า

จิตที่มีอารมณ์เป็นอันเดียวมันคงไม่ฟุ้งซ่านย่อมผ่องใสแจ่มขึ้น ไม่ยินดีไม่ยินร้าย ไม่หลงมงาย แต่ว่ามีความยินดีอย่างละเอียดซึ่งเรียกว่าปิติ ยังปรากฏอยู่ แต่ถึงเช่นนั้น เมื่อบุคคลพิจารณาดูก็จะเห็นได้ว่าปิติ ความเอบอ้มใจเช่นนั้น เป็นความสุขที่ปราณีต เป็นความสุขที่ละเอียด บุคคลไม่สามารถที่จะบอกรับกันได้ รู้ได้แต่จำเพาะคน เมื่อบุคคลได้ประสพจิตที่ตั้งมั่นไม่หวั่นไหวมีอารมณ์อัน

พระพุทธเจ้า

เป็นอันต้องติดทุกข์ด้วย เมื่อคราวไม่ใช่ทุกข์ไม่ใช่สุข ก็ติดไม่ใช่ทุกข์ไม่ใช่สุข คือเกิดความรำคาญ นี่ได้ชื่อว่าติดเวทนา ติดสุขเวทนาด้วยยินดี ติดทุกข์เวทนาด้วยยินร้าย ติดอกทุกข์มสุขด้วยรำคาญ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงแนะนำให้พิจารณาเวทนา สุขก็ตาม ทุกข์ก็ตาม ไม่ใช่ทุกข์ ไม่ใช่สุขก็ตาม ก็เป็นส่วนเวทนา ผู้พิจารณาก็เป็นผู้พิจารณา จนผู้พิจารณา เป็นผู้รู้จักเวทนา เวทนาก็

พระพุทธเจ้า

โลกะ โทสะ โมหะ ให้ทำอโลกะ อโทสะ อโมหะ ให้เกิด ทรงแสดงแนะนำให้ดูเมื่อรากะหรือโลกะ โทสะ โมหะ เกิดขึ้นที่จิต ก็ให้ดูให้รู้ตามเป็นจริง เมื่ออโลกะ อโทสะ อโมหะ เกิดขึ้นที่จิต ก็ให้ดูให้รู้ตามเป็นจริง จิตเป็นอย่างไรให้รู้เช่นนั้น ดูจนผู้ดูเป็นผู้ดู รากะหรือโลกะ โทสะ โมหะ เป็นกิเลสที่เข้ามาประกอบกับจิต ก็เป็นส่วนหนึ่ง, น้อย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่ง ทรงแนะนำสั่งสอน

พระพุทธเจ้า

โพฆณฺค์ ๗ มีสติสัมโพฆณฺค์ เป็นต้น พิจารณาหรือตั้งสติพิจารณาดูเป็นสติสัมโพฆณฺค์ พิจารณาดูธรรมที่เกิดขึ้นกับจิต เป็นธัมมวิจยสัมโพฆณฺค์, พยายามพิจารณาเป็นวิริยะสัมโพฆณฺค์, ทั้ง ๓ โพฆณฺค์นี้ประกอบกันเข้า ก็จะมีประสพผลคือความเอบอ้มใจเป็นสุขจนถึงวางใจเป็นกลาง ไม่ยินดียินร้ายซึ่งเรียกว่า อุเบกขาสัมโพฆณฺค์ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็รู้สึกตัวเป็นผู้ดู ธรรมก็เป็นธรรม

พระพุทธเจ้า

เพราะเป็นผลที่เกิดขึ้นจากเหตุ คือการปฏิบัติอันสืบมาจากปริยัติ คือการเรียน คำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยประการฉะนี้.

เมื่อพุทธศาสนิกะระลึกถึงพระคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ทรงแสดงประกาศสังจธรรม และแสดงประกาศสังจธรรมที่บุคคลหรือที่ตนเอง เพื่อให้รู้และมีเหตุมีผล บุคคลปฏิบัติตามจะประสพผลได้ด้วยตนเองเช่นนี้ การระลึก

ถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเบื้องต้น ก็เป็นบุญเป็นกุศลด้วยประการฉะนี้.

อิโต ปริ สกุกจํ รมโม โสตพุโพ เบื้องหน้าแต่นี้ พึงตั้งใจพึงธรรม
กายิตที่ท่านจักได้แสดงต่อไป เพื่ออบรมลัทธิความเชื่อปสาทะความเลื่อมใส
ให้เจริญตามความสามารถ ด้วยประการฉะนี้.

หมายเหตุ:- ทรงแสดงในวันวิสาขบูชา เวลากลางวัน ถิ่นวัดคัน วันอาทิตย์
ที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ท่านผู้ที่จะใช้แสดงพึงเปลี่ยนศักราชให้เป็นไปตาม
ปัจจุบัน ที่พิมพ์ไว้นี้ ตามวัน เดือน ปี ที่ทรงแสดง.